

MONSEY EDITION
החלקת גזרות שבת – 4:25
זמן קריאת שמע/ מ"א – 8:33
זמן קריאת שמע/ הגר"א – 9:09
סוף זמן תפילה/ להגר"א – 9:59
זמן לתפילת מנחה גדולה – 12:10
שקיעת חמה שבת קדש – 4:42
מצטיק צאת הכוכבים – 5:32
צאה"כ/ להבטת חם – 5:54
(Courtesy of MyZmanim.com)

TORAH TAVLIN
IS ALSO AVAILABLE ONLINE TO VIEW ARCHIVES, STORIES, ARTICLES OF INTEREST OR TO SUBSCRIBE TO RECEIVE THIS TORAH SHEET WEEKLY.
WWW.TORAH-TAVLIN.ORG
ORSENDANEMAILTO SUBSCRIBE@TORAHTAVLIN.ORG
 Torah Tavlin Publications
 34 Mariner Way, Monsey, NY
 © All Rights Reserved

שבת קדש פרשת לך לך – ה' מרחשון תשפ"ד Shabbos Kodesh Parshas Lech Lecha - November 9, 2024

טיב התבלין

מאת הרשב"א רב בגליל ה"מ ובספרו טוה"מ... ר"י שם הנחום חיים

והי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט והכנעני הפרוי או ישב בארץ ... (י"ג ז) - דרך היצר לרמות את האדם ובכך להכשילו (שמתבוננים במעשיו של לוט שנתן לצאנו לרעות מן הגזל, אנו רואים שבפיו טענה הוגנת לכאורה למעשיו, (כאשר הובא ברש"י) באומרו: הרי הבורא הבטיח את הארץ לאברהם אבינו כמאמר הכתוב (פסוק ט"ו) 'כי את כל הארץ אשר אתה ראה לך נתנה ולדורך', ומכיוון שאברהם אבינו עצמו אין לו בנים שיקבלו את הארץ ויורישנו, מן הדין שלוש בן אחיו שהוא יורשו הקרוב ביותר יקבל את נחלת הארץ. ע"כ הורה היתר לעצמו להיכנס לשרדות וזים למרות שאינם הפקר לרעות שם את מרעהו, שהרי לפי טענתנו זה כבר עתה שלו מאד שירישו מאברהם, ואילו הכתוב מכריז ואומר 'וכנעני הוא בארץ' ועדיין לא הגיע הזמן שינחילנו אברהם, אבינו, אלא שייכת לכנעני היושב בו, ובודאי שלא ללוט ההולך את אברם, נמצא שלוש נכשל בגיולה ממש, יען שעשה דין לעצמו בפלפול וסברות שמשלו הוא נוטל, ואילו היה הולך בתום ובוידוע לבב בלא 'לומדות' היה מתרחק מהגזל כפי המצווה, ורק בגלל שהתחכם נפל ברשת יצורו.

כי כך היא דרכו של יצר הרע, אינו בא אל האדם במצה נחומה ובפה מלא לך ועבור על רצון בוראך, כי מי פתי יאבה וישמע לו, אלא בא בדרך רמיה ובפלפול ובל וסרק, צובע את העבדיות והופך אותם למצוות, ואת המצוות עושה לעבדיות, והכל גורם לאדם לעבור על רצון קונו ובוראו, על ידי שבכל דבר יש לו לומדות וסברות עיקמות מרוע זה מצווה, ושזה נמשל לשם שמים, ובכך מבלשלו.

מרגלא בפומיה של **הנאון רבי וונדל קרויזר וצ"ל** בשם **החזון איש**, כי אדם המחפש בתורה 'חומרות' ימצא שם בוראי את מבוקשתו, וכאשר ידעה למצוא 'קולות' אף **עדותך אתבונן**
לשנים מאת הרב אברהם ויהלי אבנסון שליט"א, בעמ"ס טוה אברהם
וישא לומר את עיניו וירא את כל כבוד הירידן כי כלה משקה לפני שחת ה' את סדם ואת עמרה כנן ה' בארץ מצרים באכה צער ... (יג-י)

אתא במדרש תנחומא (פרשת וישב אות י'): 'ושתא אשת אדוניו זה שאמר הכתוב (תהלים טז, כד): תתכבנה עיניכם מראות וגו', אתה מוצא שהצדיקים מתרוממין בעיניהם שנאמר (בראשית כב, סג): וישא אברהם את עיניו וירא את המקום, וכן וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל, וכן (בראשית יז, ב): וישא אברהם את עיניו וירא והנה שלשה אנשים ביצחק (בראשית כד, סג) ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וירא וגו' ביעקב (בראשית לג, א) וישא יעקב את עיניו וירא והנה עשו בא ויחץ את הילדים, אבל הרשעים נופלים בעיניהם שנאמר (בראשית יג, י) וישא לוט את עיניו וירא את כל כבוד הירידן זה סדם שהניח לאברהם והלך לסדם לעשות מעשיהו, לכך קרא שמו לוט שמו גרם לו, וירא בלך בן צפור (במדבר כב, ב) וכן אתה פותר את קולם, עכ"ד המדרש. מנבאר בדברי המדרש, גודל הכח של ראייה אחת, שלוש הלחך עם אברהם, לא היה צריך לילך לסדם, שאברהם אמר לו: 'הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי את השמאל ואימנה הוא הימין ואשמאליהו'. ומה גרם לוט להלך

אותם ימצא בתורה, ועומק כוונתו היא, כי האדם נוגע אצל עצמו וכל מה שידעה לעשות ימצא ראיות לשיטתו על פי תורה כביכול, על כן אין לנו להפיש תורה אלא אך לעשות את רצון ה' ולקיים את כל הכתוב בה בפשטות ובתמימות. לא זו אף זו, בעל עבירה היודע מרת נפשו את חטאיו לפני האלוקים, עדיין יש לו תקוה שישבו בתשובה, מאחר שירוע שהוא נכשל בדברים שהם נגד רצון ה' ותורתו, עוד יבוא זמן שיכחה לחזור בתשובה, לא כן אחד שעושה את מעשיו הרעים על פי תורה כביכול רחמנא ליציל, וחושב שמעשיו הגלויים הינם לשם שמים והם רצון ה', שוב לא יחזור בתשובה, כי הוא הרי עושה 'מצות ומעשים טובים', ואין לו על מה להכות 'על חטא', אדרבה יוסיף ויתאמץ ללכת בדרך עיקש ותמיד ישאר בדרך הצודקת וההוגנת בעיניו.

אכן כאשר עזב לוט את אברהם אבינו, תיכף נדבק באנשי סדם והלך לשכון בניניהם, והתורה מעבירה עליהם 'ואנשי סדם רעים וחטאים לה' מאד' (בראשית יג יג), וכבר ביאר **הרבי מקצק וצי"א** איך היו רעים וחטאים כל כך, כי כוונתם 'לה' מאד', היינו שבכל מעשיהם הרעים התכוונו כביכול לשם שמים, והרגישו שעושים את מעשיהם לשם ה', ובכל דבר היה להם טעמי טעמים ותילי תילים של סברות ופלפולים גג על גג, להצדיק את מעשיהם, עד שהגידלו לעשות והיו רעים וחטאים כל כך והכל במסוה של צדקות.

ולפי האמור, לא בחינם הלך לוט להתיישב אצל אנשי רשע - אנשי סדם, כי גם הוא אלקות בשיטתו זו, ועשה את עיונותיו וחטאיו עם 'לומדות' באיטלה של היתר וצדקות, כפי אשר ראינו ביחוסו עם רועי אברהם כשמיחו בידו על הגזל

לא שב מרדכי הרעה, רק הצטדק בענינותו ומאכלאות שוא. הקדוש ברוך הוא יעזור שנזכה לעבדו עבודה תמה ולקיים את כל מצוותיו בתמימות, ונזכה להיות מחוברים לשרוש טוב וכל מעשינו יהיו לשם שמים באמת. לסדם היינו משום שראה שהארץ היה מלא גשמיית, והלך אחר עיניו, ועל זה אמר המדרש שהרשעים נופלים בעיניהם, שעיניו גרם לו ליפול. ויש ללמוד מדברי המדרש גודל הווהדות שצריך האדם לחזור במה שענינו רואה, וידוע מה שכתב רש"י על הכתוב: 'זלא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם' וז"ל: 'הלב והעינים הם מרגלים לגוף ומסרסים לו את העבדות, העין רואה והלב חומד והגוף עושה את העבדות', עכ"ל. הרי מפורש בדברי רש"י שהגוף הוא שאל לעשות עבדות היינו רק עם שמר האדם את עיניו, שרק אוד שלא שמר את האדם עיניו, והלב החומר או"ח יעשה העבדה, ויש להוסיף עוד נקודה, שלא זו של לא תתורו לא קאי רק על זנות, אלא גם על שאר תאוות עולם הזה, כמו שהאריך **ההפז חיים** (ביאור הלכה סי' א) לבאר לא זו וז"ל: 'שלא תתור אחר מחשבת הלב וראיית העינים שנאמר ולא תתורו אחרי לבבכם וגו' ואמרו חכמים אחרי לבבכם זו אפיקורסות ואחרי עיניכם זו זנות ובכלל אפיקורסות הוא כל מחשבות זרות שהם היפך דעת התורה ובכלל זנות הוא מי שהוא רודף אחר תאוות העולם מבלי שיוכיח בהם כל לכוונה טובה כלומר שלא יעשה אותם כדי שיעמוד בריא ויוכל להתהלך בעבדות בבורא רק כוונתו תמיד לידעות תענוגים גדולים לנפשו', עכ"ל. הרי מפורש בדבריו, שיש איסור לרדוף אחר כל תאוות עולם הזה, וזהו בכלל האיסור, לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם.

On behalf of thousands of Shomer Shabbos Jews - www.chickensforshabbos.com - The charity that simply helps families of Melachim, Agunos and Crusos in Eretz Yisroel at ZEDCO expense

הלכה למעשה מאת הנאון מירי הרב סוף היסוד שליט"א, ראש סניף עשרת היים ברוך, קיבלנו היטב

Monetary, Interpersonal Laws and Din Torah (15) Laws of Vehicles. Last week, we began to discuss the laws regarding vehicle damage and that it is similar to the halachos of "Adam Hamazik." We now continue with more relevant laws.
Stolen Cars. Any time a person buys anything, he must be careful to determine that he is not buying stolen items. If he is not careful about this he is considered aiding and encouraging the thief to keep on stealing, and he has transgressed the *aveirah* of "lifnei iver" causing someone to sin. This issue is documented in the *Shulchan Aruch* (1). This even applies to buying from a gentile because they too are commanded not to steal, as one of the seven *mitzvos* of *Bnei Noach*, and we are not allowed to cause even a gentile to sin. **Pischei Teshuva** (2) in the name of the *Tzemach Tzedek* adds that for the above reason, one may not buy from one who already bought from a thief.
Buying a Stolen Item: Normally, if a person bought a stolen item, not knowing it was stolen, and later the original owner tracks down his stolen item and wants it back, the buyer must return the item. However, he is entitled to ask from the owner to

בין הריחיים – תבלין מדף היומי – בבא בתרא קלד.

If a person says, "This is my son," he is believed. The ד"ה לירוש' רשב"ם explains that although earlier we learned from the בכור. Our *Mishnah* is referring to where we have no prior knowledge at all if this is even his son. The רשב"ם learns that the אב is only נאמן regarding entitling him to say on the assets he owns now. This is because the father has a מיוג and can gift this property to him now if he wants. Consequently, since this נאמנות is working only because of the מיוג not because of the דין of יכיר, the father is only נאמן to allow his son to take a double portion on his current assets. רב"ש [פ"ח,ס' לט] **ראש** says this פשט is a פליאה גדולה and disagrees. He holds that יכיר gives the father נאמנות even on a person that was never יכיר to the father, since the נאמנות is not working מיוג to even be the son. Therefore, since the נאמנות is not working מיוג and he receives אב on a person that was never יכיר to the father, since the נאמנות is not working מיוג to even be the son, **ראש** says that one is believed to say that one is a stranger to us. This is מדין כי בני זה ממור to say נאמנות to say יכיר gives the father נאמנות to say יכיר. וכסכים to all and applies to all **ראש** says just like the אב is נאמן to say יכיר, so too, he is נאמן to say יכיר, just because יכיר teaches us נאמנות regarding רישה, how can we extend this נאמנות and believe the father יכיר to say יכיר allows the father to identify a younger son as the בכור, thus in essence saying the older ones are ממורים, so too, it gives him the נאמנות to say יכיר otherwise he would not be believed because גרישה בשוגג, גרישה בודאי, כן גרישה. The **מאירי** says that when the father says גרישה, he must say he married the נאמרי, otherwise he would not be believed because [סנהדרין ל] **מאירי** says that if a son brings עדים that testify that they heard his father say he is the בכור, they are believed and he receives נאמרי. The **מאירי** explains that this is not a חסרון of טעם, because the father's נאמנות is like a **משאון** which they may testify to and not be considered רשע. עד מפי עד מסיפק if he is even my son." The **מאירי** brings a story where a father said on his son who was a **חשוקי חמד** ר' זילברשטיין says that one can still collect טעם, or do the words of the father create a ספק and contradict the current יכיר? **חשוקי חמד** quotes the ר' זילברשטיין who says this נאמנות is valid only when the father says ודאי only when the father says ודאי **חשוקי חמד** who says that a father is נאמן to say יכיר, but not if he is מסופק. He also brings the **פתי תשובה** who says שו"ת רע"א that a father is נאמן to say יכיר, but not if he is מסופק. He also brings the **פתי תשובה** who says שו"ת רע"א that a father is נאמן to say יכיר, but not if he is מסופק. He also brings the **פתי תשובה** who says שו"ת רע"א that a father is נאמן to say יכיר, but not if he is מסופק. He also brings the **פתי תשובה** who says שו"ת רע"א that a father is נאמן to say יכיר, but not if he is מסופק.

הוא היה אומר

R' Levi Yitzchok of Berditchev ז"ל (Likutei Basar Likutei) would say:
 The word 'אור' stems from the word 'אור' which means 'light.'
 - 'ואברה מברכך ומקלךך אאר וגברכו בך כל משפחת האדמה.'
 Hashem told Avram, 'Should there be a person who will curse you, I will open his eyes to see the light and understand who you are.' The one who curses Avram does so only because he is in the dark. Once Hashem helps him to 'see' the true light of Avram, he joins all those who pray to have children like him."

A Wise Man would say: "The best way to make your dreams come true is to wake up."
 Printed By: Quality Printing Graphic Copy & Printing (845)352-8533
 ONLY
 104,087 already signed Sign too!
 "ONLY a Real Connection With Hashem Will Make Us Happy ...Build It!" (Be Mkabel !!)
 855.400.5164 / Text 323.376.7607 / kvodshomayim.org

Mazel Tov to the Hoffman & Sonnenschein families on the engagement of Shimmy & Racheli. May the young couple be zoche to build a Bayis Ne' emanB' Yisroel לשם ולפניאנך

מעשה אבות סימן לבנים

ונתתי לך ולדורך אחרך את ארץ מגידך את כל ארץ כנען לאחות עולם ודיית להם לאלקים ... (ו-ז)

Soon after the one-year commemoration of the deadly October 7 attacks in Israel, one man conducted 38 interviews focusing on the rebuilding efforts of the Israeli communities in the Gaza envelope. Among his interviews, he met with a woman named Dafnah from *Kibbutz Re'im*. She had been the cultural director of the *kibbutz* and was one of the organizers of the Nova Festival. Touring the *kibbutz*, she showed him her charred house and the room in which her mother and children were found murdered together. She is the lone survivor of her family. Throughout the conversation, the interviewer thought of Kristallnacht and the many destroyed *shuls*. He asked her if the terrorists destroyed any *shuls* in the communities as well.

Dafnah responded, “Of course not. Not a single *beit kneset* was damaged in all 21 Gaza *kibbutzim*.” He didn’t understand, how could no *shul* have been attacked, no *Sefer Torah* burned? She explained, “It wasn’t a miracle. How could they damage something that doesn’t exist?” Most of the communities didn’t have designated or active *shuls*, she said.

Dafnah, went on to explain, “If you want to understand the day after, you have to understand the day before.”

There is a man named Rabbi Shlomo Raanan, she told him, who runs an organization called *Ayelet Hashachar* which seeks to bring outreach to irreligious *kibbutzim*. He came up with an idea of a basketball game between *yeshiva bachurim* and the *kibbutzniks* of Reim. The game was set to take place on *Chol Hamoed*, October 2, just days before the massacre. Dafnah had led the charge to cancel the game. To her, the match wasn’t just a friendly contest; it was a Trojan horse, a way for religious influence to creep into the *kibbutz*. “I was furious,” she said. “This was outrageous. We didn’t need outsiders telling us what a good Jew is.” Pulling out her phone and scrolling through old messages, she showed the text messages she had sent to Rabbi Raanan, warning him not to bring his religious mission to her doorstep. “Cancel this game immediately,” she wrote. “If you don’t, we’ll all block the entrance with our bodies.” In the spirit of peace and harmony, Rabbi Raanan canceled the game.

Five days later, the massacre came. Just over the border, inside the tunnels of Gaza, Dafnah found herself held hostage, face to face with the forces that had torn her world apart. “I said to an older guard in Arabic, why do you torture me? For 20 years, I’ve made programs for Arab and Jewish. The Jews are your cousins.” As she pleaded in the darkness for some recognition of their shared humanity, she was met not with empathy but with a cold dismissal.

“You are not a descendent of Ibrahim! You are not a Jew!” he spat. “You are a European colonialist who stole our land!” It was in that moment, Dafnah said, that something broke. Or perhaps, something began to be repaired. The accusation hit hard. Like many in the *kibbutz* movement, Dafnah had spent her life defining herself more as an Israeli than a Jew, and more dedicated to reconciling Arabs and Israelis, than healing the divides between different groups of Jews.

Religion had always been secondary to her identity. But now, in the depths of that tunnel, being denied her Jewishness by a Hamas fighter, she experienced a crisis of self. “I started screaming, *Ana Yahudium, Ana Yahudium*, I am a Jew, I am a Jew!” The guards restrained her, taping her mouth. But for Dafnah, the internal shift had already occurred.

“For the first time in my life I saw my soul; I saw that I am a Jew. All my life,” Dafnah reflected, “I’ve been part of this community. We didn’t see ourselves as Jews, in the traditional sense. When I traveled overseas and someone asked if I was Jewish, I’d correct them. ‘No, I am an Israeli,’ I would say. But when this Hamas terrorist called me a colonialist, it hit me. He didn’t see me as a Jew. You know why? Because I didn’t see myself as a Jew!”

Dafnah’s eyes wandered over the ruined landscape of her beloved *kibbutz*. “Every Arab village has a mosque. Christian settlements build churches. And here, in a community of Jewish people, we have nothing. Nothing to say that we are Jews. And in that moment, I realized that if we were going to rebuild, we needed to reclaim our identity. I took upon myself the new *beit kneset* project. When we rebuild, our *beit kneset* will be the most beautiful structure on the *kibbutz*.”

On *Simchas Torah*, Dafnah lost her family, but she found herself. They died, but her Jewish identity was BORN. (Adapted from Ami)

למה תאמר יעקב ... נסתרה דרכי מ' (שע"י ב-כו)

A PENETRATING ANALYSIS OF THE WEEKLY HAPTORAH BY AN UNEQUALLED HISTORIAN

תורת הצבי על הפטרות

Through *Yeshaya HaNavi*, *Hashem* reminds *Klal Yisroel* to stay away from idol worship and preserve their purity so that when the time for redemption comes, the nation will be ready.

The *Yalkut Shimoni* writes how on *Har Sinai*, *Hashem* said to *Klal Yisroel*, “Bring Me a guarantee that you will keep the Torah.” The Jews offered, Avraham, Yitzchok and Yaakov, as their guarantors but *Hashem* did not accept them. Avraham could not be accepted since he had questioned *Hashem* with the words “במה אדע” - “How shall I know” (*Bereshis 15:8*) - meaning that *Avraham Avinu* did not fully believe that *Hashem* would fulfill His promise to give him the Land of Israel. Yitzchok was not accepted as a guarantor because he loved *Esav*, and *Hashem* did not accept Yaakov

because he had said “נסתרה דרכי” - “My way is hidden from *Hashem*” (*Yeshaya 40:27*). Ultimately, *Klal Yisroel* asked that future generations be accepted as guarantors for the *Torah* and *Hashem* accepted with the stipulation that as soon as *Klal Yisroel* no longer keeps the *Torah*, the guarantors will be made to pay the price. We understand why *Hashem* did not accept Avraham and Yitzchok, but why was Yaakov refused?

R' Yaakov Ashkenazi ז"ל gives a simple answer. While we surely understand that questioning *Hashem* and associating with the people we shouldn’t, may be a disqualification, we must also understand that giving up is also a disqualification. *Chazal* teach us: “Even if a sharp sword is on our necks, a *Yid* should never give up hope.” Truly a lesson for the ages.

דע תדע כי גר יהיה ורעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ... וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ... (פר-גיד)

CONCEPTS IN AVODAS HALEV FROM THE FAMILY OF R' CHAIM YOSEF KOPMAN ZTL

מחשבת הלב

Hakadosh Boruch Hu tells *Avraham Avinu* about the future trials and tribulations that his children will endure at the hands of the nations of the world. The *posuk* enumerates two specific evils: forced labor and suffering. Yet, when *Hashem* promises retribution to these nations, the *Torah* just says “וגם את הגוי אשר יעבדו” omitting the “וענו” (suffering) part. Why?

One possible answer is that for the extra measure of agony inflicted upon the Jewish people, it is self understood that they will receive punishment. The *chiddush* here is that even for the back-breaking labor, there will be payback and retribution. Accordingly, we can now understand the meaning of the seemingly extra word “וגם” (see **Ramban**). Because even the nation that merely subjected *Bnei Yisroel* to forced labor will be “remembered.”

The **Sefer Kehillas Yitzchok** quotes another explanation. We find that the word “וענו” can also refer to spiritual pain. Thus, *Hashem* was saying that a dual *tzara* will befall us: both physical labor, as well as spiritual degradation. The *goyim* will cause us to have a decline in our *Shemiras HaTorah U'Mitzvos*. For that, it is obvious that they will pay a heavy price. The *chiddush* is that they will pay even for the “יעבדו”, even for the physical oppression and not just for the spiritual pain.

Rabbeinu Sadia Gaon ז"ל points out that we see something fascinating here. The entire *Yetzias Mitzrayim*, the myriad miracles, the downfall of Egypt - all of these came about due to the two words that *Hashem* promised - “דן אנכי”. Judging by the severity of their payback based on TWO words from *Hashem*, we cannot begin to imagine the good that is in store for us when *Moshiach* arrives, based on the multiple prophetic words of our *Neviim* depicting the heavenly bliss of the *מות* *ה' המשיח*, which is ours to enjoy while we experience *Hashem's nekama* on all those who oppressed us throughout the millennia, as the *posuk* in *Tehillim* says, “ידעו בגוים לענינו נקמת דם עבדך השפוך”. May we soon be *zoche* חיים בארץ חיים.

משל למה הדבר דומה

ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ... (יב-א)

משל: A wealthy businessman once came to the **Avodas Yisroel, R' Yisroel Hopstein ז"ל**, complaining that his wealth and assets were stolen. The *Rebbe* replied sharply: “Why are you accusing me? Do you think I stole them? I have witnesses who can testify that I couldn’t have been there at that time!”

The man was shocked. “I wasn’t accusing the *Rebbe*. All I was saying was that I had a great loss, and I was looking to receive a *beracha* from the *Rebbe* for success in getting back my lost money.” With that, he pulled out some more money to give as a customary “*pidyon*” to merit salvation.

“I’ll agree,” replied the *Rebbe*, “on the condition you give me fifty gold coins right now.” The man looked at the *Rebbe* with incredulity. “Fifty gold coins?!” he repeated, “that’s an enormous sum of money!”

Stunned, he stood up to leave, telling his wife, “I’d rather *daven* to *Hashem* than pay so much for a *yeshuah*. *Hashem* can help us without the fifty gold coins!”

As soon as the *Rebbe* heard these words, he smiled and told the man that he could sit down and not worry. “Your salvation is on its way. I only intended to bring you to the realization that the One and Only Source of your salvation is *Hashem*. He is the only One Who can reimburse you.”

Within a short amount of time, he recovered all his losses.

משל: *Avraham Avinu* was tested by *Hashem* on ten major occasions, and he passed them all with flying colors. Whether Avraham succeeded despite the hardship they entailed, or because they made him into a greater person, is debatable (probably both are true). But there is one thing we can clearly learn that *Avraham Avinu's* rock solid implacable belief is what made him the father of the Chosen Nation.

EDITORIAL AND INSIGHTS ON MIDDOS TOVOS FROM THE WELLSPRINGS OF R' GUTTMAN - RAMAT SHLOMO

דרגה יתירה

The *Gemara* (ב"מ נט.) quotes *Rav Chelbo* who learns from our *posuk* that a man should be careful with the *kavod* (honor) of his wife since all blessings come to the home of a man due to the woman. Rava even told the people of Mechuza: “Give honor to your wives because in that merit you will become rich.”

R' Avraham Chaim Feuer shlita (Lahavos Aish) quotes **R' Avraham Pam ז"ל** who asks: in the *Kesuba* document that a man gives to his wife under the *chupah*, there are four words that are used to express his obligation to his wife. “אפלח” - I will work, “אוקיר” - I will honor, “איוזן” - I will nourish, “אפרנס” - I will support. It seems that the word OKIR - I will honor, is an emotional obligation, while the other three are financial. What is it doing here?

Rav Pam answers that in fact the first TWO words describe a man’s emotional obligations toward his wife, and the second two describe his financial obligations. EFLACH - I will work, is referring to *Avodas Hamiddos*, working hard to respect and honor one’s wife. A man must work on himself not to be demanding or harsh with his spouse; he must put in great effort to appreciate and accept her in all situations, never cause her pain or criticize her, try to ignore her faults and downplay her mistakes. In order to merit much blessing in his home, a man must truly WORK ON HIMSELF - “*Eflach*” - in order to respect his wife - “*Okir*.” The second two words IZON and AFARNES are referring to a man’s financial obligations to his wife. **R' Feuer** adds that nowadays, when many young husbands are sitting and learning in *Kollel*, how can they promise financial support to a wife? From where will they have the money to sustain her? The answer is that the last two words in the *kesuba* are conditional on the first two. “Happy Wife, Happy Life.” If a man works hard to show his wife the *kavod* she deserves, then he is promised that his *parnassa* will come with much blessing!